

Foto: Sol Angelica Kråk Bergström
Saanti Sijte

Foto: Maja Størseth

Foto: Odd Wæhre

Hilsen Fjellandbruket i Meråker

Dette heftet er laget i regi av Fjellandbruksprosjektet i Meråker, med støtte fra Statsforvalteren i Trøndelag, Meråker landbrukslag, Meråker beitelag, Meråker kommune og Meråker sau og geit. Formålet er å gi ut informasjon om hvordan beitenæringa og friluftslivet best mulig kan sambruke utmarka.

Takk for at du har lest informasjonen, så ønsker vi deg god tur videre! Skitt fiske og skitt jakt! Vi håper at Meråkerfjella viser seg fra sin beste side – her er det flott å være. Og du, treffer du på ei åpen grind? Lukk den.

Tusen takk for at du viser hensyn!

Beiteområder i utmarka

Meråker er en kommune med store utmarksareal som er viktig beite for sau, storfe og rein. Reinen har leveområdet sitt her ute hele året. De er alle med på å holde vegetasjonen nede og nyttiggjør seg arealene som en fôrressurs. Dette er viktig for økonomi og kultur, samt bevaring av kulturlandskap og biologisk mangfold.

I beiteområdene som dyrene går i er det flere sensitive perioder gjennom året. Det er derfor viktig at mennesker som ferdes i utmarka tar hensyn til omgivelsene.

Reinsdyr

Fra april til begynnelsen av juli er reinen spesielt sårbar mot ytre påvirkninger. I denne perioden skal reinen kalve, og kalven skal så følge simla i flokken. Ytre påvirkning kan for eksempel være å bli skremt av løs hund, terrengsykkel i stor fart, eller skigåer som kommer for tett på flokken. Det skal lite til før flokken blir skremt, og kalven kan bli skilt fra simla og som en konsekvens bli etterlatt.

På varme sommerdager trekker reinen ofte opp på fjelltoppene, gjerne der det er snø eller mye vind for å kjøle seg ned og bli kvitt insekter. Men de skremmes lett av fjelltoppen og går over på neste, akkurat som turgåere, som også går opp på neste fjelltopp.

Foto: Sol Angelica Kråk Bergstrøm - Saanti Slite

Beitero, å få tilgang til å hente næringa de trenger på én plass, er viktig for flokken, sommer som vinter. Blir flokken skremt vil de springe unna, og må finne en ny plass å beite. Ved å ta hensyn til vindretning, se etter ferske spor på snødekt mark, og se etter rein i området kan du legge opp turen så du unngår å skremme rein vekk fra område den beiter i. Gå en annen rute slik at du unngår å skremme reinen videre. Dersom du har med hund, pass på at den er i bånd og ikke står og bjeffer mot flokken. Nyt heller synet av reinsdyrene på god avstand.

Jakt og fangst - etterslep på sanking eller kadaverfunn

I Meråker kommune er beitenæringa bevisst på at sauene skal tas ned fra fjellet før jakta starter i september. Det er likevel slik at enkelte sau ikke lar seg sanke i tide. Skulle du se sau etter 10.september, så håper vi du kan ta den eksakte GPS-posisjonen (UTM) ved observasjon og ring snarest til vakttelefon for sau og storfe. Lagre dette nummeret nå, så er det tilgjengelig når du trenger det. Ser du kadaver i fjellet vil vi gjerne at du gjør akkurat likt.

Vakttelefon sau og storfe: 74 09 08 88

Merker på sau

Hver sau har merker i ørene, og de voksne har bånd med bjelle rundt halsen og et «slips» på halsbandet. Alle disse merkene betyr noe. Ved å scanne QR-koden kan du lese mer om dette og finne rett eier. Dette er viktig informasjon om du finner en skadet sau, storfe eller kadaver. Finn din GPS-posisjon (UTM) med 113-appen og ta kontakt med eier direkte eller ring vakttelefon for sau og storfe. *For observasjoner på rein er det politiet som skal kontaktes på 02800.*

Slipp- og sankeområder for sau og storfe

I slipp- og sankeområdene, som du kan se på kartet på baksiden, er det i perioder på våren og høsten ønskelig med lite aktivitet. Som med reinen, er det fare for at mor og avkom blir skilt fra hverandre dersom de blir skremt rett etter utslipp i utmarka. Ved sankning om høsten har dyrene gått langt, og sankes i flokk til et område for opplastning før hjemreise til fjøset sitt. Kommer vi som mennesker brått på her, kan flokken spre seg, og det kan være krevende å samle dem igjen. Møter du en flokk dyr på sti, gå av stien, slipp dem forbi, eller gå rundt dem.

Båndtvang

I Meråker kommune er det båndtvang fra 1.april til og med 20.august. Perioden er sammenfallende med den sensitive perioden i fjellet, hvor fugler, vilt og rein har yngle- og kalvingstid. Hensikten med båndtvangen er å beskytte dette sårbare. En løs hund som jager dyr kan føre til direkte bittskader på dyret, men også det som kalles «sprenging». Det er når dyret som jages blir så stresset at lungene ødelegges. Så selv om du ikke kan se en ytre skade, kan det likevel være dødelig. Dersom du er uheldig og hunden din kommer seg løs i fjellet, ønsker vi at du varsler vakttelefonen om hvor du er, og når det har skjedd. Da kan husdyreierne som har sine dyr i område sjekke at dyra har det bra. Dette er viktig for dyrevelferden.

Foto: Lene-Mari Prøven

● Slippområder husdyr

◻ DNT turisthytte

Statsforvalteren i Trøndelag
Trööndelagen Staathealtoje

NSG
Norsk Sau og Geit
Meråker